

Statsråd Anniken Hauglie
Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019
0030 Oslo

Vår ref.:

Deres ref.:

Dato:
21.11.2019

Vedr. praktiseringen av EUs trygdeforordning 883/2004 artikkel 21

Kontroll- og konstitusjonskomiteen viser til sak om redegjørelse av arbeids- og sosialministeren om praktiseringen av EUs trygdeforordning 883/2004 artikkel 21.

På bakgrunn av innspill fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, ber komiteen om svar på følgende spørsmål:

1. I stortingsmeldingen «Flere i arbeid» fra 2013 og i svar fra arbeidsministeren til Stortinget i 2012 og 2013, fremgår det at departementet arbeidet med en gjennomgang av gjeldende regelverk for medlemskap i folketrygden og eksport av ytelser fra folketrygden. Hvordan ble dette arbeidet fulgt opp etter regjeringsskiftet, og hva ble konklusjonen på arbeidet?
2. Det fremgår at uklarhet om tolkningen av trygdeforordningen har vært et diskusjonstema blant toppledere i Nav i 2014, at det har vært tatt opp av NAV internasjonalt i 2015 og NAV Klageinstans i 2017. Har departementet vært ukjent med disse diskusjonene?
3. I e-post fra Arbeids- og velferdsdirektoratet av 25. april 2016 til NAV Family-benefits And Pensions fremgår det at en nordmann som bor og arbeider i Norge er omfattet av bestemmelsen dersom han/hun tar midlertidig opphold i et annet EØS-land. Sett bort i fra kravet om søknad, ser dette ut til å være forståelsen som Nav legger til grunn i dag. Stemmer dette – og hvorfor skjer det ikke en praksisendring som følge av dette?

4. I Prop. 74 L (2016-2017) foreslår regjeringen å lovfeste Navs praksis ved utenlandsopphold knyttet til arbeidsavklaringspenger, en praksis som har vist seg å være i strid med EØS-reglene. Men hverken i høringsnotatet eller i proposisjonen nevnes EØS-avtalen eller trygdeforordningens forrang. Hvorfor fremstilles ikke de EØS-rettslige føringene i denne proposisjonen?
5. I brev fra NAV Klageinstans til ytelsesavdelingen av 29. november.2017 fremgår det at NAV Klageinstans er usikre på om kravet om opphold i Norge er i strid med artikkel 21. Det fremgår også at direktoratet jobber med en lovendring knyttet til sykepengene. Videre skjer dette rett før endringene i AAP som strammer inn på kravene om opphold i Norge skal tre i kraft. Hvordan følges denne advarselen fra NAV Klageinstans opp?
6. I kvalitetsrapporten fra NAV Klageinstans, årsrapport 2017 av 15. februar 2018, fremgår det tydelig at det er uavklart praksis knyttet til artikkel 21. Hvordan ble dette fulgt opp av direktoratet og departementet?
7. Hvordan behandler departementet vanligvis årsrapporter som «Kvalitetsrapport fra NAV Klageinstans – årsrapport 2017»?
8. Fagforeningen Avyo har uttalt at Navs praksis var blitt tatt opp med avdelingsdirektører i Arbeids- og sosialdepartementet på et møte 25. oktober 2017. Komiteen ber om å få oversendt referat fra møtet eller dersom slikt ikke foreligger, departementets fremstilling av hva som skjedde på dette møtet.
9. Hva er grunnlaget for at man frem til høsten 2019 vurderte at det skulle være ulike vurderinger av såkalte korttidsopphold og lengre midlertidige opphold i utlandet, og hvorfor delte departementet denne vurderingen, særlig når departementet spesifikt har spurt om varighet jf. e-post av 27. november 2018?
10. Departementet har et overordnet ansvar for praktiseringen av regelverket. Hva var departementets selvstendige vurdering av alvoret og omfanget i saken etter Navs henvendelse 18. desember 2018?
11. I 2017 falt dommen i Tolley-saken, som Nav legger til grunn som førende for tolkningen av artikkel 21 i den nye trygdeforordningen. Dommen ble tilsendt departementet, men Nav ble ikke informert. Til Aftenposten 19. november 2019 forklarer statsråden at på det tidspunktet dommen kom, var departementet ikke kjent med at Navs praksis ved slike midlertidige opphold var feil. Betyr dette at departementet ikke kjente til hvordan Nav praktiserte regelverket, eller at de ikke kjente til at måten de praktiserte regelverket på, var feil?

12. Statsråden har slått fast at «Det er veldig alvorlig at NAV allerede i februar 2019 satt på kunnskap om at det fantes pågående straffesaker, som følge av feil rettspraksis». Dette avvises av Nav-sjefen. Komiteen ber om statsrådets avklaring.
13. Har Trygderetten tatt opp at den var kommet frem til en annen tolkning av forordningen i møter med Arbeids- og sosialdepartementet i perioden fra 2016 til 2018, i så fall når og på hvilken måte?
14. I e-post av 22. februar 2019 fra departementet til Nav fremgår det at politisk ledelse har gitt klarsignal til Nav om at de ikke trengte gjennomgå saker tilbake i tid, begrunnet med blant annet at det er administrativt krevende. Mener departementet at administrative belastninger er viktigere enn folks rettssikkerhet?
15. Komiteen ber om å få oversendt kopi av all relevant korrespondanse, referater fra møter og e-poster mellom Arbeids- og sosialdepartementet og Arbeids- og Velferdsdirektoratet og mellom departementet og Trygderetten.

Med vennlig hilsen
Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Dag Terje Andersen
komitéleder

